

نویزِ زار

«کہ لالہ یک بوقا موسیقی زار اودہ»

دانہ ر: تاہ فیضی زارہ

نویسہ

نوبہ رہ

«کہ لالہ یک بوتقا موسیقی زار اودہ»

دائر: تانا فیضی زار اودہ

تہران، ۱۳۶۴

پیشکش بی به دایکم، مینا قادرزاده

انتشارات صدا و سیما، جمهوری اسلامی ایران

تهران، خیابان استاد مطهری، نش خیابان دکتر مفتح، ساختمان جام جم

چاپ اول: ۱۳۶۴

حروفچینی: لاینوترون انتشارات سروش

این کتاب در پنج هزار نسخه در چاپخانه تك چاپ و صحافی شد.

همه حقوق محفوظ است.

بها: ۱۰۰ ریال

سەرەتا

زۆر كەس ھەن - لاوھ كى يان خوّمالى - كە قاموسى زمانى كوردییان نوسیوھ، نوسینی
نیوھ كانیان، لە چە ندلا پەران تى دە پەرى كە لیڤە دا، نامە وى لە سەرئەوھى پرۆم.
بە لام بو بیرە وەرى دە بى لە ھەول و گەردە وە كو ییان ریزبگیرى و سپاسیان لى بکری.
ئەوان لە رابردور اتاکوئە ورو بە وکردو کو یەى خو یان رى وشوینى لى
کولینە وە ویشکینە وە یان بەرچاوخستوین. لە وروش بە دواوھ و لیڤەش بە و لاوھ،
ئەركى سەرشانى بەرەى تازە پى گە یشتووە كە، كرده وەى ئەوان رە چاوكا.
كە بە ناگاداریكى پترو تیوھ چونیكى قولتر و دەستكە وتیكى بەربلاوتر - بى بە خو
خورین و خۆلە خە لكى دى زلتر زانین - دە ست بە كار و دل بە یار بى.
یە كىك لە و كارانەى كە ئەوان و بى رانە گە یسشتون و بو ئیمە یان بە جى هیشتووە كە
سەرى لى بیە شینین و خەمى لى بخوین، وە دە رخستنى قاموسیكە كە نەك ھەروشەى مانا
لى دابیئە وە، بە لكو وشەى بردیئە پال وشەى دى بو سازبونی زاراوھ.
ئە و زاراوھش بە نیشان دانى وینە یەك لە پشینیان - بەیت، گۆرانى، لاوك، ھە تە لوکە،
مە تەل و قسەى نە ستەق و ھوژنراوھى شاعیران - لیك درا بیئە وە.
بیتو كە سیك لە و قاموسەى كە لە بەرە وە باسما لى كرد، كە لك وە گرى، بو یرون
دە بیئە وە كە، بو وینە: چاوری خشاندن، چاولى كردن و تى روانین، یەك نین
وجى بە كار بردنیاں فیڤە بى.
لە ئاكام دا: وە ختى زۆر تر بو دە گە ریتە وە، خە لك چاكتر لە مە بە ستى دە گەن، قە لس و
وہ پەزى خراب تى گە یشتن و خراب تى گە یاندن نابى.

هاتوئه وکە سە، یە کێکی دوانداو پێی کوت: «شتیکم نوسیوه پێم خوشە ببینی و پاش
خوێندنەوه ی بۆم رێک و پێک که ی.»

ئە گەر بزانی گوێدێرە که ی ئەو نده ی کاره به، سه ری خو ی پێ ناخوری، پێی ده لی:
«تکایه هه رچاوێکی ری بخشینه.»

ئە گەر زو ریشی کار نه بی، پێی ده لی: «چاوێکی لی بکه.» بێتو کاریشی نه بی
وتامه زرو ش بی، پێی ده لی: «بۆم تێ بر وانه.»

ئێستی کاتیگ وت و ویزی خه لکیمان گو ی لی ده بی، یان نوسراوه کان وهۆنراوه کان ی
هیندیگ له نوسه ره کان وشاعیره کان ی کورد ده خوێنینه وه، جار و بار
وشه وزاراوه ی لاوه کی و داتاش راوی ره ق و زه ق مان دێته به رچاو، که به شیان به سه رزمانی
کوردیوه نیه.

ئە گەر قاموسیکی من کو ته نی، زاراوه یی، هه بی ده بێته به رژنیگ بو لیگ کرد نه وه ی
قسه ی بی هیز له قسه ی به هیز و نوسراوه ی بی پیز له نوسراوه ی به پیز. هه ره ها
پاشه که وتیکی به نه رخه بو به ره ی دوا روژ که به میرات پێی ده بر ی و به سه ری دا ده که و ی و
له به رو بوی ده حه سیته وه.

لێی فێر ده بی که ئە ویش شتیکی به جێ بهی لی بو، به ره ی پاش خو ی وهه مونه ته وه کان ی
دنیا.

هیندیگ که س پێیان وایه زمانی کوردی، به رته سکه و گه لیکیش لایان وایه، به ربلا وه.
له هه ر کامیان بی، پێدا وستی به و خزمه ته ی هه یه.

من دابی رێک خستن و دارژتن و نوسینی ئە و قاموسه م - که هیشتا هه ر ده نگ ی هه یه و
ره نگ ی نییه - له و نامیلکه یه دا، بو خوێنه ر داخستوه. لێر ده خوێنه ری به ریز دلی
ئوقره ی ناگری و پیشه بره م لی ده گرێته وه و تامه زرو ی ئەو به بزانی: زمانی کوردی له
کامیانه. به لام من له باتی ئەو ی بیر و باوه ری خۆم ده برم، تا قه وینه یه کی ده خه مه
به رچاو.

دیتی شیوه ی رێک خستن و تیک خستنه وه ی ئەو وینه یه، بو خوێنه ر ده بێته هه وینی
پێک هیان و وه دی هیانی قاموسه که.

له لایه کی دیکه شه وه، ده بێته پنجیک که بیر و با وه ری خوێنه ری لی ده رو ی، ده بێته

بناخه وبنچینه یه ك كه روانگه ی وی له سهره لده چنډرۍ. نه وینه یه: میوژیکه له كه ویزیک وکیوژیکه له باریک، دلۆپه بارانیكه له ریژنه یه ك ویه کیكه له لیژنه یه ك، په رتو كه نانیکه له ده سته واریك وداریکه له لیږه واریك، بریکه له گه لیك ومهړیکه له میگه لیک.

نه وینه یه چاوگ (مصدّر) ی- چون-ه كه ره گه ل پېشبه ندان وپاشبه ندان ونيو (اسم) ان...م خستووه وزورلكی لی بووه ته وه وهه رلكه ی هیندیک كه شم (صورت) ی پيوه یه. هه ركه شمه مه ره به تاقه رسته (جمله) یه ك لیك داوه ته وه. (مانا، بارته قای رسته یه.) كه وابو مانام ده قاوده ق بو نه نویسون. بویه ش چاوگم ده ست نیشان كړدوه كه هه روه ك له نیوه كه ی رادیاره، سه رچاوه وکانی ناوه، بو كړدار (فعل) ه كان وكړداریش نه ستونده کی تاو لی زمانه و تیغه ره ی پشتي ریژمان.

وايزانم له رابردور ا تاكو ئیستی ۲۵ قاموس (فه ره نگ) ی زمانی كوردی پیکه وه نراون وسه رله به روبه ره به به ره - خودا پیمان ره وایینی - نه وکاره ريك ویک تر، پوخت وپاراوتر، له بارتروبی خه وش تر بووه و به ره و پېشكه وتن رپووه. به ره می هه ره نوی قاموس ریكخستنی زمانی كوردی، قاموسه باوه ریپ كراوه كه ی ماموستا زه بیچی یه.

پیم وایه کانی وه ی هاتووه كه چه ند لكیك له داری پی گه یشتی قاموس ریكخستنی زمانی كوردی بروی وهه روه ك مه عروف قه ره داغی مردوخی، له سه ره تای فه ره نگی كشت وكاله كه ی خوی دا رایگه یا ندووه (فه ره نگی كشت وكال، به غدا، ۱۹۷۳، ۲ به رگ): ده بی زمانی كوردیش وه ك زمانه کانی تری سه روبه ندی نیمه، چه ند جوړه قاموسی تروه ك قاموسی زانستی، قاموسی پیاوه به نیو بانگه کانی كورد، و قاموسی زار او ه یی به خو به وه بیینی تاچا كتر پید او یستی کانی خه لك پيك بیینی.

به دوا ی فه ره نگی كشت وكال، نه وامن گه لا له یه كم بو سازونی قاموسی زار او ه یی زمانی كوردی - كه ئیستی به ده ستانه وه یه - پیکه وه ناوه، كه بیتو باش بی وپه سند بكری هیوام وایه كه سیك یان چه ند كه سیکی دی نه و گه لا له ی بكه نه هه وین بو دارژتنی قاموسی زار او ه یی زمانی كوردی.

خوینه ری خوشه ویستم، دوا ی خویندنه وه ی نه و نامیلکه یه پوچه کانی لی هه لا ویره و

سوچه کانی لئی هه لوه ژیره ومنیش ئاگادارکه، بۆم بنوسه، پیم بلی ولیم را بسپییره. ئه گهر
که لکیشی نه بو به سهرم داده وه، مالی قه لب سهروه ساحییی! ئه گهر لیشم قه لسی، ئه وا
پشتی من وداری تو!

تاها فه یزی زاده

چون، له گه ل پيشبه ندان:

بو + تى + وه + چون = بو تى وه چون. وه ك: له بهرم گران نيبه، پيم خوش بى
سهرم له وكراسه يه وه بو تى وه ده چى، زور ته نگ نيبه. يان: له سه رخيران، وه ختيك
ژنى بهينى له جل هه لگر تنى دا ناهيلم زه برت ريكه وي، بوخوم بو تى وه ده چم.
زور دهر به ستي مه به.

بو + چون = بو چون. وه ك: تائه ورو كه سيك ولا مى نه وه ته لو كه ي
نه ديوه ته وه. ولا مى توش زور باش نيبه. به لام چاكي بو چوى. يان:
بو ت دينم، بو ت دينم، بو ت دينم له ومور سايه،

نه گه رثيران لى نه بى، بو ت ده چمه نورپايه.
يان: بارىكى قورست بو تيك ناوم و بو ت دا گرتوم. ناتوانم هه لى گرم وبوم ناچى يان:
بو بازرگاني ده چمه شنويه كراست بو دينم له گولى ليمويه.
يان: وه ختيك هه لو ديه وي نيچيرى بگرى، بوى ده چى وتى رو دى. يان:
من واى بو ده چم و تارى ماموستا كه م هه لى تيدا نه بو.

بو + دهر + چون = بو ده ر چون. وه ك: به نيمه ي ده كوت: له چ شتيك مه ترسن و
هه مو كه ندو كو سيك له سه ر پيتان لاده ن وله ته نگانان داله سه ره خو بن، كه چى
وه ختيك كه موسكيك نه هاتى روى تى كرد، چوكى داداوله به ره گه دانه ما و بو ي
ده ر چو و قه ل فرى كرد!

بو + لا + چون = بو لا چون. وه ك: پوليكم دابو به برا كه م دوينى چوم بولا ي كه
لى بستينمه وه. يان: نيشانه يه كم بو ت دا كرد بو كه به تفه نگ پيوه نى. به لام

نەك ھەر لە پالت نە كرد، بە لكو بولاشى نە چوى. يان: تاشتى تەرۈر ھە بى، بولاي
شتى ئىشك و بىرىنگ ناچم. يان: لە بەر ئەو ە پياويكى چاك نىيە، قەت خوى
تې مە گە ىنە ولای لى لادە و بولاي مە چو!

بە + ... + چون. وەك: لام وایە بە سوارى چو وە نەك بە پىيان. يان: لام وایە
ئەو ە نە سە ھە نە ە، بە ھىچ ناچى! يان: ديارە لە مېژە بابت ئەمىرى خودای بە
جى ھىناو ە و عومىرى داو ە بە حازريان. بە لام نازانم ئە و خودالى خوش بو ە، بە چى
چو وە؟

بە + سەر + ئەو ە + چون = بە سەر ە وە چون. وەك: لە بىرت بى
كتىبە كەت لى سوتاندم، جا بە سەر تە وە نە چى، تۆلەى خۆمت ھەر لى دە كە مە وە!
يان: ئە تۆ لە كوى بە لای منە وە ھاتوى و كەنگى لە دوى قسەى منت داو ە؟
كە و ابو منىش بە وە ختى خوى بستىكت بە سەر ە وە ناچم. گلە يىم لى نە كە ى،
دنياروى بىژىنگىيە، چۆنم دە بىنى، وات دە بىنم.

بە + سەر + دا + چون = بە سەر دا چون. وەك: لىيان خە فتام و قەرە بە قەرە يان
رۆيشتم ولە جىيە كى دە گىرم خستن. كاتىك خوت و خافل بە سەريان دا چوم،
عە بە سان.

بە + لا + وە + چون = بە لا وە چون. وەك: كاتىك شتىكى لە نيوان خومان
وخە لكى دا بە ش دە كە ىن، نابى ھەر بولاي خومانى دا بشكىنين، يان چ وە بەر كەس
نە ھىلن: خومان پەر كە ىن وخە لكى قەر. بە لكو چاك ئە وە يە زۆرتىرى
بە لای خە لكى يە وە بچىن.

پى + تىك (دە + يەك) + چون = پى تىك چون. وەك: ھىندىك
جل و بەرگ ھەن بىتو بىان شو ىن، پى تىك دە چن. يان: ژنە كە قسەى ناخوشى بە
مىردە كە ى كوت. مىردە كە زۆرى پى تىك چو.

پى + چون = پى چون. لە رىگايە زۆرى پى چو وە. لە ئاشى دىيە وى تى
ھە لىنيتە وە! يان: ھەر چى لە و كورە تۆرە دە بىم و بىى دە كە م كە دە ست بزوييە نە كا،
بە گو ى دا ناچى و بى ناچى! يان: لە سەر ئە و كارە خراپانەى كە خوى پىگرتو وە،
ھەر چە نە سەركونە ى دە كەن وتانە وتانوتى لى دە دە ن و جارى وایە لىشى دە دە ن،

به لām پئی ناچئی، دوايه هه رده لئی نه باي پئی داهاتووه ونه بوړان!
 پئی + دا + چون = پئی دا چون. وه ك: به وړيگايه ی داچوی بو شاری؟ - نه، پئی
 دانه چوم. يان: نیستی هه وروهه لایه، زوړی پيدا ناچئی كه ده بیته وه تاو وساو.
 پئی + دا + هه ل + چون = پيدا هه لچون. وه ك: جاريكی پئی ی دا هه لچوم،
 كو له وار بوم. ئیدی به سمه!

پئی + وه + چون = پیوه چون. وه ك: براكه م له حه جی هاتووه ته وه، به لām من
 هیشتا پیوه نه چوم ونه مدیوه. يان: بیټو زو سه ر له و برینه ی نه یه شینی، ورده ورده
 ده ته نیته وه وهه موله شت داده گری و پیوه ده چی! يان: هه ودا ده زوه كه به سیخمه
 كه یه وه نوساو ده گه ل خو ی بردی. به لām نه ی ده زانی ده زوه كه ی پیوه یه و
 پیوه چوه!

پئی + وه + هه ل + چون = پیوه هه لچون. وه ك: مندالی واهه یه تا داریكی بلیند
 ده بینئ، پیوه هه لده چی. ئیدی نازانی بیټو به ربیته وه، سه ری تیداده چی!
 پئی + هه ل + چون = پئی هه لچون. وه ك: دومندال له بن داریكی تو پینیان
 ده كرد. له ناكاو تو په كه یان كه وته سه رداره كه وبه لك وپو پیوه گیر ساوه.
 هه رچه ننداره كه یان راتله كاند، به رنه بووه. یه كیكیان پئی ی هه لچو وهینایه
 خوارئ.

پئی + هه ل + ئا + چون = پئی هه لا چون. وه ك: ئی واهه یه پئی هه لا چون به
 كیوی چرو هه له موتی له بهرگران نییه و بو ی وه كوئا و خواردنه وه وایه. به لām له
 پئی هه لا چون به شاخی ژبان زه نده قی ده چی
 تی + چون = تی چون. وه ك: له وچه نندلو په ده رمانه ی كه له چاوت كرده ر
 دلو پیکي تی چو. يان: نه و خانووه ی كه چه ندر وژله مه و بهر كر یو ته، چه ندی تی
 چووه؟

تی + دا + چون = تیدا چون. وه ك: نه وه ی هه مبو نه مبودام به بنه تو و،
 بو داچاندنی موچه و كیلگه كه مان. له بهرئه وه ی سال خوش نه بو، ده غله كه م
 بوړه نیو نه هات و بنه تو وه كه شی دهر نه هیناوه. به داخه وه تیدا چوم!
 تی + را + چون = تیرا چون. وه ك: وشیار به، ئیره درك و دالی زوره،

تیٲ رانه چن وبریندارت نه کهن.

تی + رو + چون = تی روچون. وه ك: بوئوه ی ده رزی وتبه نه ت
تی رو نه چی، نابی له بهرده ستانیان دانئی.

تیك (ده + یه ك) + چون = تیك چون. وه ك: ماله میړ وله ی به دلۆ پیک باران،
تیك ده چی. یان: له میژه نیوانمان پیکه وه نییه و تیك چوین. یان:
کاتیك قسه کهم سه رله بهر بوگیړاوه، ره نگي به رویه وه نه ماو زور تیك چو.

زاواله بوکی مه ده، زاواله بوکی مه ده

ئه گهر له بوکی بده ی، تیك ده چی ده سره وشه ده.
تیك (ده + یه ك) + و + پیک (به + یه ك) + چون = تیك و پیک چون. وه ك: له زور
بنه مالان دا کاتیك گه وره ی مالی ده مری، ری وشوین و چونی ته ژبانی ئاسایی ماله
که تیك و پیک ده چی.

تی + وه + چون = تیوه چون. وه ك: پیش پیٲ قوره، وشیار به تی یه وه نه چی!
یان: پیٲ خوش نه بوئه و کاره ی بکه م، به لام ئه وه نده یان لی رانه سپاردم وهانیان دام
وهه مور یگایه کیان لی بریمه وه که، منیش به ناسه رسه نگي پیٲی دا که وتم و تی یه وه
چوم. یان: ئه و پیلا وه پاره که ده پیٲی کوره که مه وه ده چو، به لام ئه و سال که
گه وره تر بو، پیٲی تیوه ناچی.

تیك (ده + یه ك) + هه ل + چون = تیك هه ل چون. وه ك: شه ری قورس له نیوان
چاکان و خراپان دا هه یه. له و تیك هه ل چون هه ی دا جار جار چاکان سه رده که ون
وهیندیک جاریش به داخه وه خراپان زال ده بن.

«چون. وه ك:

ده چم بو پینجون، پینجم پیٲی ده چی هه تادیمه وه تاقه تم ده چی.
یان: دویٲی ئه وه نده ساردوبه سته له ك بو، ده ستم چوبون، ده تكوت لی به رین.
یان: ژماره ی دراوه که م درابو له کاتی شتومه ك کرین دا به هه ر که سم ده دا به سه ریان
دا ده دامه وه، چونکو نه ده چو. یان: ئه و کا برایه شه پله ی لی داوه.
لایه کی به ده نی چوه. یان: چومه لای دوکتور، گه لیك پول و پارهم له خوم خه رج
کردو زورم چو.

ده ر + چون = ده رچون. وه ك: وه ها كه ند و كو سږ ته نځيان پي هه لچنيوم، كه رزگاريم بونيبه وده رناچم وده ره تانم نيبه. يان: له و تاقى كردنه وى دويني داباشم. لام وايه ده رده چم. يان: تفه نځه كه م پر كړدبو، بي ته وى په له پيتكه كه ي بيزيوم ده رچو. يان: ده رچو نه وسه رده مه ي بره م پر مه ي ده سه لات بو. يان: نه و گوډاره هه مو چوارشه ممويان ده رده چي و بلاو ده بيته وه. يان: نه گهر به وردى ليك بكو ليته وه، به خزم ده رده چين. يان: كه وشه پر شه كه م زور دره نځه در اوچاك ده رچو.

رو + چون = روچون. وه ك: تكايه به جي روخه ك دامه پړوده ناروډه چي. يان: ناني گه لا گه لا نه بي به گهروم رو ناچي.

له + بهر + چون = له بهرچون. وه ك: له گهره كي ئيمه ژنيك زگي پر بو. وختيك زا، منداله كه ي به ساغى نه بو وله بهرى چو!

له + بهر + نه وه + چون = له بهر وه چون. وه ك: پاش نه وه وى دوستى جار، چوغه كه يان بوشو شتوم، تيك چووه ونيدي بو بهرم نابي وله بهر مه وه ناچي. بيتوبه سمر سمر پيش له بهرى كه م، هه لده دري. يان: دواى نه وه وى ناشت بوينه وه، ئيستى نه وه نده يه كترمان خوش ده وي وجوتين كه ته نانه ت ده رزيمان له بهر وه ناچي.

له + بهر + به ك + چون = له بهر يه كچون. وه ك: هه ركوم ه ليك ري وشو نيكي تايبه تى هه يه وه كو كا ترمير كارى ده كا. بيتو داب وري وشو ينه كه ي به كه لك نه يه، له بهر يه كچوني باشته.

له + بال (پال) + يه ك + چون = له بال يه كچون. وه ك: ره وړه وه يه كم بو منداله كه م كړيو پي پروا، وه ختيك كه گوره تر بو نه وه نده ي به دارو بهردى دادا كه له پال يه كچوه وله كه لك كه وتو وه.

لى + چون = ليچون. وه ك: گوژه كه م پر كړدبو له ناو له جي خوي دامنا بو. نم نم لى ي چوبو، ته نانه ت دلوه ناويكيشى تيدانه ما بو.

لى + ده ر + چون = ليده رچون. وه ك: تفه نځه كه م پر كړدبو ودامنا بو. بي ته وى په له پيتكه كه ي بترازينم ده نځيكي لى هاتو گولله كه ي ليده رچو.

وه + بهر + هه ل + چون = وه بهر هه لچون. وه ك: له ته نيشت دارچناريكى،
لاولاويك شين ببو. لاولاوه كه بهر وه سه رچلو كى داره چناره كه
وه بهرى هه لچوبو.

وه + ... + چون = وه شتيك چون. وه ك: نه وگوله وه وگوله ده چي.
وه + يه ك + چون = ويك چون. وه ك: نه و دوبرايانه نه وه نده ويك ده چن،
هه رده لتي سيويكن له تت كردون.

وي + چون = ويچون. وه ك: ساوه، وي ناچي بباري. يان: نه ونوسره كه ليك
زانا و بليمه ت و ويچوه.

هه ل + چون = هه لچون. وه ك: چاك بو زو كه يشتمه چيشته كه ي، به
غور ره م ده كولي وقولتي ده دا، ده ناهه لده چو. يان: وه ختيك نه وقسه م پي كوت،
هه لچوونه وي به سه ر زما ني داها ت، پي كوت م. يان: كه چهل، كه چهل هو، به دار ي
هه لچو، چه رمي سه ري له بير چو. يان: هه لسته سه ري و هه لچه (هه ل + بچو)
شه پيكي، له وقوماره دا دوراندوته. يان: درويه كم له پي هه لچووه ته وا ويك
جي به كه ي ژانتي ده كا.

چون له گه ل پاشبه ندان و پيشبه ندان:

بو + تي + هه ل + چون + نه وه = بو تي هه لچونه وه. وه ك: دا به گيان،
پيشوزورم خزمه ت پي كردى و نه ركى سه رشا نيشمه كه له خو مت خو شترم بو يي.
به لام سه رده ميك بونه خوشي پرزي لي بريوم وييم نه ده كراييت پرا بگه م. ئيستي
كه چاك بومه وه و وه ك گويزي ئازام لي ها توه ته وه، جا بو ت تي هه لده چمه وه.
بو + چون + نه + سه ر = بو چونه سه ر. وه ك: نابي هه رچي مندال كوتي
به قسه ي بكه ي، ده نابيتو يزاني ده ستي وه به رده ستي ناهين وهه رچي بلي بو ي
ده چي ته سه ر، ئيدي له كاري خراب نا گه ري ته وه و به چاكي نا عاملي. يان: شتيكي
وابلي بو ت بچي ته سه ر وخه لك حه ق ت له دوى بدا.

پي + دا + چون + نه وه = پيدا چونه وه. وه ك: پاش نه وه ي شتيكم نوسي
پيداده چمه وه، نه كا وشه يه ك يان مه به ستيكم لي هه لبار دي يان وه سه رم خستبي،

يان به هه له چو بېتم.

تېك (ده + يهك) + چون + نه وه = تېك چونه وه. وهك: دوستي روژ
بوپك وه ناشت بېوینه وه، به لام زوری پي نه چوكه له سهر راتيك چوینه وه.
تي + هه ل + چون + نه وه = تي هه لچونه وه. وهك: سهرده ميك بوله په ستاو
بي وچان كتيپم ده خویندنه وه. له دوايي داليان وه په زبوم ووه لام نان.
به لام چه ندر وژيكه تپم هه لينا وه ته وه وتي هه لچومه وه.

چون + نه + سهر = چونه سهر. وهك: تكايه له خوارى دامه نیشه. بچووه سهر.
يان: نه ورو ووه ها به خوئ دادى وده چي ده ليى ده چپته سهر شايه. يان: هه مو
روژى هه نبيان ده چمه سهرقه بران. يان: خوت وخافل چومه سهر يان ته قم لي
کردن. يان: باله سهر نه ومه به سته ي نه روين و بچينه سهر باسيكى دى.
چون + نه + پال = چونه پال. وهك: نه ووشه يه چووه ته پال وشه كه ي ترووشه يه كي
نوى ليكبراوى پيك هيناوه.

چون + نه + ژر = چونه ژر. وهك: نه وقسه ي كه وا له مني ده گيرنه وه، من
نه مكوتووه وتي من نيه كه واو ناچمه ژرى.

چون + نه + بهر = چونه بهر. وهك: مه چووه بهر بارانئ، تهر ده بى. يان:
كور به كه م چه ندر وژه چووه ته بهر مېرى.

واده گيرنه وه، شېخى سه نعان له سهر نه وهه مو له خودا تر سيبه و موسولمانه تي
خوى را، به قسه ي كچه گاوريكى له دين رگه راوچوه بهر رازان. به لام زورى پي
نه چو كه زاني به هه له چووه و هاته وه سهر پي راست و بهر و ئيسلام كچه كه شى
وه دوى خوى خست.

چون + نه + سهر + يهك = چونه سهر يهك. وهك: وه ختيك ماش وله په
ودانه ويله ي دى هه لته كنين، داده په ستيو درين وجيى كه متر ده گرن وله بهر نه وه ي
ده چنه سهر يهك، قورستر ديارى ده كه ن.

چون + نه وه = چونه وه. وهك: نه وژنه له ميرده كه ي زين بيو (تو را بو) و چوبووه
مالئ بابى.

چون + نه وه + سهر = چونه وه سهر. وهك: به خزما يه تي ده چيوه سهر كي؟

چونکو نازانم سهر وه کيیه؟ یان: له سهر نه وه موده ولت وداها ته ی را، چوپنه وه
سهر هه واری خالی.

چون + بو = چون بو. وه ک: چون بو گه رانی، هه تائی واری ناگه رینه وه.
چو + ناندن = چواندن. وه ک: ژماره ی پوله کم (پاره کم) درابو ونه ده چو.
چومه بانک، چواندم. یان: نه تویان له شاییه بانگ هیشتوه، به لام له منیان
نه گیر اوه ته وه، نام چوینی؟

چو + ئاو = چواو. وه ک: هه ر پولیک که بجی پی ی ده لین: ده چی. دیاره چواوه.
بویه وای پی ده لین.

لی + چون + نه وه = لی چونه وه. وه ک: مریشکه کم هیلکه که ره. به لام ده میکه
هیله نا کاوله هیلکه (هیله کردن) چوو ته وه.

هه ل + چون + نه وه = هه لچونه وه. وه ک: شیر که هه لچو بو. له سهر ئاوریم
داگرت. له سهر راله سهر ئاوریم داناو ئاورم لی خوش کرد. له پر یک هه لچوو.

چون، تیکه لاوی نیوان (اسامی):

ئا برو + چون = ئا برو چون. وه ک: کابرایه کیان له سهر دزیه، له به ستینی چومی
له خیزی گرت، وایشان لی نه کردبانه وکاره هه ر ئا برو چون ی پیوه بو!

ئیشتیا + بو + چون = ئیشتیا بو چون. وه ک: نه وه نده نه خوشم چم پی ناخوری
وئیشتیام بو هیچ شتیک ناچی!

ئیشتیا + چون = ئیشتیا چون. وه ک: پیاو نابی نه وه ی ئیشتیای چویه بیخوا، ته قا،
به به ده نمان نه که وی.

بانک + دهر + چون = بانک ده ر چون. وه ک: نه و جار نوره کا ک سواره
گه یشته که بانک دانی. بی نه وه ی زوری پی بجی، پر بو و بانکی ده رچو. یان: کا ک
نه حمه د زور له میزه - خودایی ره وای بیینی - نه نگه ر اوه وئیدی په کی به کاسییه وه
نه که وتوو و بانکی ده رچوو.

بز + چون + نه وه + ئی + چاو = بزچونه وه ی چاو. وه ک: نه و کابرایه له بن
لیفه یه وه چاوی بزده چوو.

بۆ + له + دین + دەر + چون = بۆله دین دەر چون. وهك: شیخی سه نعان
 كچیكى گاوری زورخوش ده ویست. بوی له دین دەر چو.
 به + با + چون = به با چون. وهك: ده غلّ ودانیكى زۆرم داچاندبو.
 به لام سه رمالیی داونه ی گه یاندی. داخه كه م ره نج به خه سار بوم و به ره می حه ول
 وده وله كه م به باچو.

به + بنج + و + بناوان + دا + چون + نه + خوار = به بنج و بناوان داچونه خوار.
 وهك: كاتيك گوفاریكى به ده سته وه ده گرین و ده مانه وی بیخوینینه وه، نابی
 سه رسره کی تیی پروانین. به لكو ده بی مه به سته كانی لیك ده ینه وه و لیان
 بكوئینه وه و به دلی بسپیرین. به کورتی بلین: به بنج و بناوانی داچینه خوار.
 به + پیر + نه وه + چون = به پیره وه چون. وهك: وه ختیک حاجی له حه جی
 ده گه رینه وه، پیش نه وه ی بینه وه مالی، خزم و كه س و دراوسیه كانیان به پیریانه وه
 ده چن و ویکرا ده گه رینه وه مالی.

به + ... + چون = به ... چون. وهك: به بی كه نینه وه چون. به گریانه وه چون.
 به گریان چوه مالی. یان: نه ویش هه ره به دهر دی بام چو. یان: به پییان چوه ته
 گه رانی.

به + خو + دا + هاتن + و + چون = به خوداهاتن و چون. وهك: نه ورو زورخوی
 تیفیغه ده دا و به خوی راده گاوخوی له ته خم و ته دارهك ده داو به خوی دادی
 وده چی. هه رده لئی ده چینه سه ر شاییه.

به + خه سار + چون = به خه سار چون. وهك: نه و جاجمه جاجمی چاكه، نه وی
 پیی بده ی به خه سار ناچی. یان: نه نگیه ی چاكه، هه رگولله یکی بی هاوی
 له نیشانه ی ده دا، و فیشه کی به خه سار ناچی.

به + دوا + دا + چون = به دوا داچون. وهك: كا براله پیش دا ده رویشتمن به
 دوا ی داده چوم و شوینیم به رنه ده دا، تاكو گه یستمه وه سه ری. یان: به دوا ی نه و
 مندالهی دا بچو، نه كا ون بی.

به + ری + چون = به ری چون. هیندیک كه س هه ن ژبانی بنه مالیك، بگره
 ولاتیک به ریوه ده به ن بی نه وه ی بوی سه خله ت بن یان خه می بۆ دا بگرن. ئی

واش هه ن ته نانه ت خوشيان پي به ري ناچي.

به + ري + وه + چون = به ري وه چون. وه ك: هينديك مال، گه وره ي باشيان لي
هه لكه وتووه وبه چاكي به ري وه ده چن. له ته نگانان، ناكه ون وبه ردي سارد
وگه رميان وه به ري نايه.

به + زايه (ضايح) + چون = به زايه چون. وه ك: به داره ميوه كان زور راگه يشتم،
به لام سه رمای نه وسال كاري لي كردن وهه موياني وشك كرد. حه وله كه م به زايه
چو!

به + سهر + چون = به سه ر چون. وه ك: پاش ته نگانان، فهرانه يه، ته نگانان
به ريان كورته، ته مي خه م ده ره وي وبه سه ر ده چي وبه سه رخوشيان داده كه وين.
به ش + چون + نه وه + سهر + به ش + نان = به ش چونه وه سه ر به شان وه ك:
هينديك جاريش نه وه ي به شه ميراث به كا بر ايه كي بري، ده مري وبه شي ویش به
ميراث گره كاني دي ده بري! جابويه ده لين: ياخودا به شت نه چي ته وه
سه ر به شان.

به فر + چون + نه وه = به فر چونه وه. وه ك: هه موسالي له مانگي ره شه مه دا،
ره شانگ ده كه وي ته لا پالان و نواله به ره له بن ورنوله كوستانان ده پسین، ورده
ورده به فر چور چوره ي ده كه وي تي وده چي ته وه.

به + فريو + چون = به فريو چون. وه ك: هينديك كه س زور به فر و فيلن
وخه ريكن خه لكی به فريو به رن. ئيمه ده بي زور ناگامان له خومان بي وبه گونگه ل
وته له كه ي نه وان به فريونه چين.

به + فيرو + چون = به فيرو چون. وه ك: جاري واهه يه ده سته كه وتي چه ندساله و
پاشه كه وتي وه كو كراوه ده غل وداني داخستراومان، به نه ختيك كه مته رخه مي
به فيرو ده چي وله ساجي عه لي ده درين.

به + قه لفه ز + چون = به قه لفه ز چون. وه ك: نه وكا بر ايه پانتوليكي
تازه ي كري بو، به كوچه باغيكي دارا برد. له ناكابه په لي داريكي پا نتوله كه ي
به قه لفه ز چو و درا. دوايه ش به هه زار حال درويه وه.

به + قين + دا + چون = به قين دا چون. وه ك: برا كه م لي مان به

قینداچوہ وناہے ویّ دہ گہ لمان ناشت بیٽہ وہ و ہر خوشمان تی ناگہ ینی!

بہ + گہرو + رو + چون = بہ گہرو روچون. وہك: نانی تازہ نہ بیّ
بہ گہروم رو ناچی.

بہ + گز + دا + چون = بہ گز داچون. وہك: ہیٽیك کہ س ھن بہ چاکی گوی
بو قسہ ی خہ لکی راناگرن ویّ نہ وہ ی لہ مہ بہ سستی قسہ یان بگن، ھەرلہ خورا
لییان وہ دہ نگ دین و بہ گزیان دادہ چن. پاشان تیّ دہ گن کہ جیی بہ گز داچون
نہ بووہ. جاج چاکہ لہ سہرہ خو بین و بہ جوانی گوی بو قسہ ی خہ لکی راگرن
ودوای بیستن، لیکی دہ ینہ وہ وئہ گہ رجیی ولام دانہ وہ بیّ، بہ گویرہ ی قسہ کہ ولام
بدہ ینہ وہ. ھەر وہ کو پیشینیان کو تو یانہ: قسہ ی بگیژہ، بیبیژہ، بیویژہ.

بہ + ھاوار + نہ وہ + چون = بہ ھاوارہ وہ چون. وہك: زور کہ سی
واھہ یہ بانگمان دہ ھیلن کہ دہ فریایان بیین. ئیمہ ش دہ بیّ زو بہ ھاواریانہ وہ
بچین.

بہ + ھہ لہ + چون = بہ ھہ لہ چون. وہك: بیٽو لہ باتی پینچ، شہش بنوسین پیمان
وابیّ کہ دروستمان نوسیوہ، بہ ھہ لہ چوین.

بہ + ہیچ + نہ + چون = بہ ہیچ نہ چون. وہك: دوژمنی خویری نہ وہ ی پیّ
دہ کہ ی و بہ سہری دینی، ماوہ یہ ك پیّ ناچی کہ دہ لیّ نہ بای پیّ داھا توہ ونہ بوران،
دیشان دہ س دہ کاتہ وہ بہ پیلان گیران و بہ ہیچ ناچی.

بو + لای + کار + چون + نہ وہ = بو لای کارچونہ وہ. وہك: چہ ند سال
لہ مہ و بہ رسہ گیکی مہری چو بوتیشوی شوانہ کہ ی خواردبو وقرتمی لہ نانی
برپیو. شوا نہ کہ ش سہ گ بہ حہ ساریکی پیّ کرد. ئیدی بیر بیر بو لای ئہ وکارہ
نہ چو وہ. وتہ مبیّ گرتو بو.

بیّ + سہر + و + شوین + چون = بیّ سہر شوین چون. وہك: ئہ وکابرایہ
چہ ندما نگ لہ مہ و بہر چو بووہ سہ فہری. زوری پیّ چو. خاووخیزانی چہ ند
کہ سیکیان بہ دوا دانارد بہ لام ہیچ سہر سور اغیکیان لیّ وہ دی نہ ھینا و بیّ سہرو
شوین چو!

تاقت + چون = تاقت چون. وہك:

چون ديمه وه، تاقه تم ده چي.
 تويخ چون = تويخ ولويخ چون. وه ك: تبي دا مردم وسو تام،
 تويخ ولويخ چو ديار يه كه ي لي وه رنه گر تم. وبه سهر ي دادامه وه!

لشماره ثبت ۱۴۷۷
 تاريخ ثبت ۱۳۷۷/۰۸/۰۹
 شماره زده بادي ۱۴۷۷
 تويخ چون = تويخ چون سوك: تبي داشل وكوت بوم وئه خت وچارم كرد و
 تويخ چو نه هاته ژور ي! ۱۴۷۷/۰۸/۰۹

تويخ + و + لويخ + چون = تويخ ولويخ چون. وه ك: تبي دا مردم وسو تام،
 تويخ ولويخ چو ديار يه كه ي لي وه رنه گر تم. وبه سهر ي دادامه وه!
 چاو + له + قول + ئه وه + چون = چاوله قوله وه چون. وه ك: چه ند رويكه
 كوره كه م زوركز بووه وچاوي چووه له قوله وه، هه رده لي ناني نه خواردووه!
 چون + ئه + بن + بال = چونه بن بال. وه ك: ئه وپياوه ئه وه نده پير بو
 نه يده تواني له جي خوي راست بيته وه. چومه بن بالي وشانم وه بنه نگلي داوه له
 هه ستاند.

چون + ده + فكر + ئه وه = چون ده فكره وه. وه ك: جاري واهه يه پياوبه خه يال
 ده چيته مه ديني وبوي ده روا وبير وهوشي به سهر خويه وه ناميني وده چي
 ده فكره وه. فكر وخه يال وه ك كوتري وان، له پريك هه لده فرن.
 چون + له + دل + ئه وه = چون له دله وه. وه ك: له ودوبير وباوه رانه، پترئه وه يانم
 ده چي له دله وه ودم زياتر ناوي لي ده خواته وه.
 چون + له + گوي + ئه وه = چون له گوي وه. وه ك: ئاموزكاريه كه ي كه ئه وي
 روژي كردمت، چوله گوي مه وه وله بيري ناكم.

چون + ئه + حه ج = چونه حه ج. وه ك: كه سيكي كه ده چيته حه جي
 له گه رانه وه ي دا، پيه وه ده چن وپي شادوشو كرده بنه وه. ئه ويش بو يان ده سته و
 دوعا ده بي و دوعا بو عومر وما ليان ده كا.

چون + ئه + خوار = چونه خوار. وه ك: وه ختيك باران ده باري، زوبه هه ردي دا
 ده چيته خوار.

چون + ئه + راو = چونه راو. وه ك: جار و بار خه لك ده چنه راوي: راوي به راز،
 راوي ريو ي، پيشوخه لك ده چونه راوي حه وت شه و حه وت روژان.
 چون + ئه + ريواس + ئان = چونه ريواسان. وه ك: مانگي خاكه ليوه يه وخه لك يكي

زور چونه ریواسان.

چون + نه + زگ = چونه زگ. وهك: شیره كه مپاش كولاندن له سهر ئاورگی
داگر تبوه خواری وبه جیم هیشتبو، پشیله یهك چوبووه زگی. ههستی لی پریو!
چون + نه + زیارته = چونه زیارته. وهك: دوتنی چومه زیارته تی
ماموستا كه م، له خاکی پای كه وتم وبه دل سیاسی نه كه كانیم كرد.

چون + نه + ژوان = چونه ژوان. وهك: نهوكچ وكوره ی كه یه كتریان
خوش ده وی وحه زلیك ده كه ن، جاروبار له جییه کی دیاری كراوبه یه كتری ده كه ن
وبویه كتر ده چنه ژوانی وبویه یه كتریان، وت وویژده كه ن.

چون + نه + ژیر + بار = چونه ژیربار. وهك: ئیمه نابیی به هیچ جور یك بچینه
ژیرباری چاكه ی خه لكی وچاوبه ره ژیریان بین. ده نا، رۆژیکى دى كه به چاومان
دا به ده نوه ومنه ت باریان بین!

چون + نه + سهر + تهخت = چونه سه رتهخت. وهك: نازانم نه وپاشایه له چ
سالیكدا پاشایه تی ده ست پی كرووه وچووه ته سه رتهخت.

چون + نه + سهر + چاكی = چونه سه رچاكی. وهك: چه ندرۆژ پیش
چه نكه سیك چونه سه روه یس ده ستیان به سه ر گلكوكه ی داهینا وله خودای
پارانه وه كه ئاوتیان وه دی بینى وله ویش راچونه سه ر چاكیكى دى.

چون + نه + سهر + مال = چونه سه رمال. وهك: نهوكوره ژنی هیناوه. بابی
ژنه كه ی پیى كوتووه: رۆله گیان، له بهرته وه ی كه پیرم وكه س نییه به مال و دوكانه
كه م رابگا، له گهل كچه كه م وهرته لای من با به یه كمالی بژین. كۆره كه به
زاوا به ندی چووه ته سه رمالی.

چون + نه + سه فهر = چونه سه فهر. وهك:

گول نیشان هه ی گول نیشان، ئه سه ر حال م په ریشان
یارم چووه ته سه فهر ی، ده سمالی بو من نیشان.

چون + نه + سه یر = چونه سه یر. وهك: له میژبو به گهل نه چوبینه ده ری.
دوتنی نان وچیشتیکی زورمان هه لگرت و بوسه یر چوینه باغی وله سبچه یه را

هه تائواری به خوشی رامن بوارد.

چون + نه + شهرا + یی + مهرگ = چونه شه رای مهرگ. وهك: وه ختیك ژانه كه له پشتمه ده وه ستی، ده چمه شه رای مهرگ وه!

چون + نه + كه نگر + نان = چونه كه نگران. وهك: خه لكیكي زوره به پیشك و بیله كانی ومه ساسه وه چونه كه نگران له نیو هو و بوره و په ریزانه دا.

چون + نه + گه پان = چونه گه پان. وهك: چومه مالی هاواله كانم بو دیده نی. له مال نه بون. بوم ده ركوت كه ویکرا چونه گه رانی و تادره نگانیک نایه نه وه. من چاوه روانیم كردن، تاكو هاتنه وه.

چون + نه + مال = چونه مال. وهك: پیا وه ختیك ده چیتنه ماله خه لكی، ده بی چاوه روانی نه وه ش بیی كه خه لكیش بچنه مالی. مالیش به هات و چو وه خوشه. بیتومیر دومیان و خرم كه س وئاشناور وئاشناوری تی نه كه ن، هه ربوتیدا دانیشتنی نابیی.

چون + نه وه + سهر + هه وار + ئی + خالی = چونه وه سهره وه واری خالی. وهك: چوبوین بوشاری و كه سمان له مالی به جی نه هیشتبو. وه ختیك كه گه راینه وه، چ بگه رپینه وه؟ گه سکیان بوړه مالی خستبوین و بزگوریکیان بوته هیشتبوینه وه و به و جوړه چوینه وه سهره وه واری خالی.

چون + نه وه + مال = چونه وه مال. وهك: وه ختیك پیاو ده چیتنه وه مالی و ده بینی میوانی هه یه، شایی له دلی داده گه ری و گه زگه زپی بالاده كاوله خوشیان به میوانه كه ی ده لی: یاخودا به خیری ی، دا رپیرده بی، جاریک باز له سهری ده نیشتی.

دل + تی + چون = دل تی چون. وهك: جاری واهه یه، پیا و دلی به شتیكه وه یه ویی خوشه هه بیی و چاوی تی ده بری و بو ی ده چی ده فكه وه. نه و دل تی چونه پیا و به ده ست خو نییه.

ده + نیو + نه وه + چون = ده نیوه چون. وهك: کاتیک سهرده می مندالی و هه رزه کاری به سهرده چی و هه ره تی لاوی ده روا، هیز وگوری پیاو له كه می ده داو ده نیوه ده چی. نه و جار سهری سبی ده بی و حوكمی چاوی نامینی و ددانه كانی ده كه ون و پیر و زورهان ده بی!

رزق + چون + نه + سهر + پشتي + كه ر = رزق چونه سه ريشتي كه ر. وه ك:
يه ك به يه كي ده لي يا خودا بزيوي تو بچيته سه ريشتي كه ري و نه تو پياده بي و نه و
سوار، هه رپروي و نه يگه يه ي!

روح + ده ر + چون = روح ده ر چون. وه ك: بابي نه وكا براي ي هيشتا له نان
خواردن نه بو يوه كه روحي ده رچوو مرد! خودالي خوش بي.

ره نج + به + با + چون = ره نج به با چون. وه ك: چه ند ساليك بو خه ريكي
كو كړدنه وي به يتان بوم وگه ليكيانم خر كړدبونه وه. به لام به داخه وه سه رپاكيانم
لي ون بون وره نجم به باجو!

ره نگ + چون = ره نگ چون. وه ك: هينديك مافوره هه ن كه زوكال ده بنه وه و
ره نغيان ده چي. به لام بيتو كريان خو ره نگ بي ره نغيان ناچي.

ري + بو + چون = ري بو چون. وه ك: به دلنيا يه وه ناكري بليم بوچي نه هاتوه،
ره نگه نه خوش كه وتبي، ريشي بو ده چي به سه فهر چو بي.

ري + تي + چون = ري تي چون. وه ك: به وقه را رو بري يه بوخوي دايناوه،
ري تي ته ده چي به وزوانه بگه ريته وه. جامه گه رهيچ ده رفته تي نه بي.

زراو + چون = زراو چون. وه ك: روژي توله نه ستان دن، وه ختيك زوردار، زور
لي كراوي خو ي ده بيني، قه له مي ده. ست وي ي ده شك ي و زراوي ده چي.
ده بائه وي چا ندويه تي، هه لي گريته وه.

زگ + چون = زگ چون. وه ك: پاش نيوه رو به ژانيك له زگي وه ستا بو. ژان
ويچي وه هاي پي داده هات هه رده تكوت نه وا مردم، كارم بي نه ده كراو پرستي لي
بر بيم. پيم وايه زگ چونم پيوه نوسا بو.

زه نده ق + چون = زه نده ق چون. وه ك: دنيا هه رواهاتو وه وواړيوه، خراب له
چاك ترساوه وناشيرن له جوان زه نده ق چو وه.

سبي + چون + نه وه = سبي چونه وه. وه ك: هاوينا ن له هينديك كوستانان،
به فرانچيته وه وره شا نغيان تي ناكه وي وله دور راهه رسبي ده چنه وه.

سو ي + چون = سو ي چون. وه ك: كاتي ك به مند اليكي به ليني خواره مه نيكي
ده ده ين، تاده يده يني، وه خته سو ي ي بچي.

سور + چون + نه وه = سورچونه وه. وه ك: به هاران له كويستانان، له جیی زه مه ندوزه نویر و بژوین، گوله میلاقه ولاتی داده گری و تاجا وه ته ری ده كالات سورده چپته وه. جیی لی نه بی له گوین به هه شت ده خه ملی.

سهر + به + هه نیسك + ئان + نه وه + چون = سهر به هه نیسكانه وه چون. وه ك: وه ختيك مندال له گرو راده چي، ده بی بیلاوینینه وه و ژیری كه ینه وه، ده نا - خودا به وی روژی نه كا - سهری به هه نیسكانه وه ده چي و گه شكی ده گری. سهر + تی + دا + چون = سهر تیدا چون. وه ك: دیتم میوانه كانم هه رنه هاتنه وه مالی. كوره كه ی خوم وه دواخستن، تاكو بیان بینینه وه و بیان نهینینه وه مالی. كه چي نه ویش بی سهروشوین چو وه هه رنه ها ته وه و سهری تیدا چو! یان: براكه ی له شهری داکوژا! بوخوی چو كه توله ی بستینینه وه به لام نه ویش سهری له سهرئه و ریعی داناو سهری تیدا چو!

سهر + لی + ده ر + چون = سهر لی ده ر چون. وه ك: وه ختيك شتيك تيك ده چي، ئی واهیه ده ستی تی وهرده داوهیچیسی لی نازانی له بهرئه وه ی كه سهری لی ده رنا چي، په کی ده خاونا داری له سهریاداری ناهیلی!

سهر + نه + خوشی + چون = سهره خوشی چون. وه ك: كاتیك یه كيك مردوی لی ده مرئ سهره خوشی كه ده چنه مالی، یان ده چنه مزگه وت. پاش فاتحه خویندن سهره خوشی لی ده كهن. خاوهن مردوه كه به وکاره ی ته می خهم له سهری لاده چي و دلی ده کریته وه. سهره خوشی چون به دهردومه رگی خه لکيه وه بونه.

شك + بو + چون = شك بو چون. وه ك: پیت وایه نوسهری نه و کتیه ی کیه؟ شکت بوکی ده چي؟

شك + ئی + تی + ده + چي = شکي تی ده چي. وه ك: بوی هه یه وشکی تی ده چي نه ورو باران بیاری.

قسه + به + گوئی + دانه + چون = قسه به گوئی دانه چون. وه ك: نه وکار به نه وه نده ی پی ی ده لین وړینوینی ده كهن، قسه ی كه سی به گوئی دانا چي. یان: نه و قسه م به گوئی دانا چي، نه و ما موستایه زور له سهره خو به تیر ادیوی ده رسی

ده لى.

قه ره + به + قه ره + چون = قه ره به قه ره چون. وه ك: دزه كه م له گير خستبو، زورى پي نه چو خوئ له ده ستي را پسكاندم و خوئ لى شاردمه وه. به لام خود او پرستان، له دور را چاوم پي كه وته وه وه دواي كه وتم و قه ره به قه ره ي چوم وله گيرم خسته وه.

قيمه ت + چون + نه + سهر = قيمه ت چونه سهر. وه ك: چه ندسال له مه وبه رستمه كت زور به هه رزان ده كرى؛ به لام ئيستيكه قيمه تى هه موشتيك چوته سهرى وشتى واهه يه كه هه رله كر ين نايه. نه خواهه، له شتى به وه زن سو ك وبه قيمه ت گران.

گيان + دهر + چون = گيان ده رچون. نه وه ي گيان له به ربى وه ختيك دى كه گياني دهر ده چي وديته ريزى مردووان! يان: نه وه نده لاوازه، كه پوى بگرى، گياني دهر ده چي!

له + به ره + گه + چون = له به ره گه چون. وه ك: وه ختيك له ريگاي ژيان دا دوستى جارتيك شكايين و زه برمان ريكه وت، نايى له باريكه وين و له به ره گه بچين و جي بو دوزمن خوش كه ين.

له + بير + چون = له بير چون. وه ك: چيشته كه م له سهر نا ورگى دانا و نا ورم لى خوش كرد. پاشان چومه دهرى وچيشته كه م له بير چوه، دواي دره نگانى كي كه گه رامه وه، بوچروك له مالى گه را بو وچيشتش ببوه خه لوز!

له + بير + و + هوش + نه وه + چون = له بير وهوشه وه چون. وه ك: وه نه وزم ده دا و تازه چاوم گهرم كرد بو وده هات خه وم لى بكه وى وله بير وهوشه وه بچم كه، له ده ركيان دا.

له + جي + چون = له جي چون. وه ك: له پليكانان به ربو مه وه وده ستم ئيشيكي وه هاى تى وه ستا كه كارى پي نه ده كرا. ديتم له جي چوه!

له + چاو + چون = له چاو چون. وه ك: نه وگوراني بيژه نه وه نده به ناوبانگ بو كه له هه رجى يه ك باس باسى نه بو. ماوه يه ك بو گوراني بيژه كاني ديكه زورى لى ده دوان وپي هه لده كالان! چاووزاركارى لى كرد! نه وجارده نكي

نوسا ونوزەى لى نەدە ھات ولە چا و چو! بە لām مەن يېم وايە لە چا و چون بۆى نىيە.
 لە + خرتك + چون = لە خرتك چون. وەك: مألمان دە گوڭستە وە. لە وە ختى
 باردا گرتن و با رھە لىنان دا پى يە كم لە گريچودا زە برى پى گە ىشت. زانىم كە لە
 خرتك چوو!

لە + دل + دەر + چون = لە دل دەر چون. وەك: ئە وقسە سوک و ناشىرن
 وکالانەى كە تۆلە پارسە نگمت نا، قەت لە دلەم دە رناچى و وە کوناسوړيکە
 لە سەردلم! يان:

دە نگم نوسا وە بە گولە بەرۆژە لە دلەم دە رناچى قسەى ئە ورۆژە.
 لە + دوا + چون = لە دوا چون. وەك: چە ندكە سيكيان بوشايە بانگ كر دوو،
 ئە وانيش دىن بوسە رشايە. بە لām لە بەرئە وەى لە دواى وى نە چون، رە نگە نە يە.
 لە + دەس (دەست) + چون = لە دەس چون. وەك: لە سالى گرانى دا،
 ئە و مەروما لا تيکى كە ھە مېو، پاكيانم لە دەس چون بە لām خەم بوډانە گرتن،
 ھەرسە رسلا مەت يى.

لە + دەم + دەر + چون = لە دەم دەر چون. وەك: قوتا يېکم ھە يە، ھىشتا نيوەى
 مە بە ستم لە دەم دەر نە چوو، نيوە كەى دیکەى دە لى.

لە + دين + دەر + چون = لە دين دەر چون. وەك: رڤ ھە لستان شتيكى
 زورخراپە، ئى واھە يە وە ختيك قەلس دە بى ھيندەى نا ميئى فەراق بکا و لە دين
 دە رېچى!

لە + رو + چون = لە رو چون. وەك: ھينديك كەس ھەن پى كرا ووردامالاون و
 بە ھيچ ناچن ولە رو ناچن!

لە + ريسمە + چون = لە ريسمە چون. وەك: ئە و دەركە ئە وە ندە كۆن بوە
 كە كە لکى نە ماو، ھيندەى نە ماو كە چوارچيوە كە شى بيتە دەر، لە بەرئە وەى لە
 ريسمە چوو.

لە + غەزەب (غَضَب) + را + چون = لە غەزەب را چون. وەك: ئى
 واھە يە زور بەرتە نگ و قەلس و رڤ ئە ستورە و وە ختيك رڤى ھە ستا و
 لە غەزەب را چو، زورڤى نانيشيتە وە!

له + كوت + و + تاس + نه وه + چون = له كوت وتاسه وه چون. وه ك: هينديك
مندالې بهرمه مكان هه ن كه به زه بره وه ده گرین وهه نیسكان ده دن وشین وړه ش
هه لده گهرین و له كوت وتاسه وه ده چن!

له + کیس + چون = له کیس چون. وه ك: زورجاریا وده رفته تی وه ی هه یه
له گهل ما موستایه کی بلیمه ت وهه لکه وتو، قسان بکا وزورشتی لی بهر سیته وه،
به لام له وده رفته تی که لك وه رناگری و ماموستا مان لی دوردی بته وه وئیدی
ده ستمان پی راناگاو هه له به نرخه که مان، له کیس ده چی.

له + گریزه نه + چون = له گریزه نه چون. وه ك: نیمه له مال نه بوین، میوان
هاتون ووايان زانیوه له مالین. زوریان له ده رکه ی داوه. نه وه نده یان لی داوه که
لاشپانه ی خراب بو وه و له گریزه نه چووه! هه ربه فویکی به نده!

له + گرو + را + چون = له گرو را چون. وه ك: وه ختیك مندال په لپ و بیانونی
گرت وگریا وکس نه بوبی لاوینته وه و ژیری کاته وه و ده ربه سستی بی،
له گرو را ده چی ووا هه یه که شکهی بگری!

له + مه یدان + چون + نه + ده ر = له مه یدان چونه ده ر. وه ك: ژيان مه یدانه،
هه رکه سیك به گویره ی هیزی خو، به ناسه رسه نگیش ده بی چه ند روژیکي
بارته قای ته مه نی، نه سپی تیدالینگ بداوته قل ورمبا زی بکا. ئیدی له ومه یدانه ی
نه چیته ده ری ده نابه خو پری ده ناسری!

ما وه یه ك + پی + چون = ماوه یه ك پی چون. وه ك: بودیتنه وه ی ما نای
نه ووشه یه چه ندقا موسیکم لیک دان، ماوه یه کی زوری پی نه چو خودا وراستان،
مانا که م له قاموسی زمانی کوردی به ره می ما موستازه بیحی دا دیته وه، که
مانا که پر به پیستی بو و دل م ناوی لی خوارده وه.

مایه + تی + چون = مایه تی چون. وه ك: چه لپیکي دی ناو به دم وچاوت داکه،
ناوه که خوړایی یه و مایه ی تی نه چووه.

مو + ده + بهر + نه وه + چون = موده بهر وه چون. وه ك: له وده مییه وه که
ناشت بوینه وه، نه وه نده پیکه وه جوتین و نیوانمان خوشه که مومان ده بهر وه
ناچی.

میشک + ئى + سەر + چون = میشكى سەر چون. وهك: وه ختيك مندال له
گوروراده چى وزير نايته وه، پياوميشكى سەرى دە چى! يان: ئى واهه يە ئە وه نده
زور بلى يە سى گرمه كى قسان ده كا وخه لكى بى وازده كا وايان لى ده كا كه پى
بلىن: ده به سه مردوت مرى. زور كوتن قورئان خوشه، ميشكى سەرمان چو!
نيو + ده ر + چون = نيوده ر چون. وهك: كه سيك نيوى به چا كه يان خراپه
ده ر چى، نيو بانگى هه ر به وهى ده ر واوخه لك به و جورەى ده ناسن.

وا + وه + چون = واوه چون. وهك: تكايه نه ختيك هه لگه رى بو سەرى يان
داگه رى بو خوارى و واوه چو (بجو) هه تا بروم.
وى + وه + چون = وى وه چون. وهك: تكايه كه ميك جيم بو چول كه وويوه چو
(بجو) هه تا بروم.

هات + و + چو + كردن = هات وچو كردن. وهك: به به رئه و دوكانه دا هيئده
مه يه ومه چو، نه وه مو هات و جويه ت له جييه؟

هه تره ش + چون = هه تره ش چون. وهك: وه ختيك مشك، پشيله ي ده بينى، له
ترسان هه تره شى ده چى!

به + قور + ئى + دا + چون = به قورى دا چون. وهك: قه ره چى، به قورى دا
چى، قه ت ده ر نه چى!

داخ + چون = داخ چون. وهك: نو سراوه يه كم گه لاله كر دبو، بو ده رخستن و
بلاو كردنه وه. داخم ناچى، ليم ون بو!

سو ما + ئى + چاو + چون = سو ماى چاو چون. وهك: نه وه نده چاو وچرم به سەر
گو قاران دا گر توه، كه سو ماى چاو م چوه!

شه يتان + چون + ده + كه ليشه + يه + وه = شه يتان چون ده كه ليشه يه وه.
وهك: قه لسه، تا ماوه يه كه شه يتان چوه ده كه ليشه يه وه!

به + ميرد + چون = به ميرد چون. وهك: دوينى كچيك له گه ره كى ئيمه به ميرد
چو و برديانه ماله ميردى.

به + ره حمه ت + چون = به ره حمه ت چون. وهك: باهم له ميژه به ره حمه تى
خوداى چوه.

له + خیر + و + بیر + چون + نه + ده ر = له خیر و بیر چونه ده ر. وه ك: نه وامن ده ستم له و پول و پاره ی هه لگرت وله خیر و بیر چومه ده ر.

چون +، نه + خزمه ت = چونه خزمه ت. وه ك: دۆینی چومه خزمه ت مامۆستاكهم.

گۆر + به + گۆر + چون = گۆر به گۆر چۆن. وه ك: دوزمن مرد و گۆر به گۆر چو! وجه نده كيان له بودریكى دا شاردده وه!

به + بوك + چون = به بوك چۆن. وه ك: نه و شوړه كچه جوانه يان دۆینی گویسته وه و به بوك چو، به روسوری بو مالی میړدی.

سالی + به + هه زاری + چو + بی = سالی به هه زاری چوبی. وه ك: دوزمن زوری لی کردوم! به لام به سه ریوه نه چی، سالی به هه زاری چوبی توله ی خومی هه ر لی ده كه مه وه و لیكى ده ر ده كه ين.

به + تالان + چون = به تالان چۆن. وه ك: دوزمن نامه ردانه وبی به زه بی ده ستي به ماله كه م داهینا ونه وی وه به رده ستي هات، هه لیگرت وبه وجوره ی نه وی هه مبو و نه مبو به تالان چو!

به + خیر + چون = به خیر چۆن. وه ك: بیتو بنه وی نه من به جی بهیلی و بر ویه وه بو مالی، خودات له گه ل بی و به خیر چی!

حه و سه له + به + سه ر + چون = حه و سه له به سه ر چۆن. وه ك: جاری واهه به پیاو داده هیزی و حه و سه له ی به سه ر ده چی و وازی نیه هیچ کاریکی بکا!

له + سه ر + لا + چون = له سه ر لا چۆن. وه ك: برینه كه پیوه چو وه و پیستی له سه ر لا چوه! ده بی هه توان و شه لته ی له سه ر دانین.

له + به ر + پی + نان + دا + چون = له به ر پییان دا چۆن. وه ك: وه ختیك حه شیمه تیکی زور خویان له جییه کی ده ر بازده كه ن و به ره وجییه کی دی هه لدین، له وانه یه مندالی ساوا له به ر پییا ندا بچی و بفلیقیته وه!

له + گز + را + چون = له گز را چۆن. وه ك: دوزمن پری پیدا گرتم و منیش تاكو بوم کرا، لیی نه پرینگامه وه وله گزی را چوم.

دل + بو + چون = دل بو چۆن. وه ك: نه و کتیبه ت کرپوه كه بیفر و شیوه، دلم

بوی ناچی و پیم وا نییه که قازانجی لی بکهی.

له + خه + را + چون = له خه و را چون. وه ك: پیاوله پیش نه وهی دا كه له غور
رابی خه وی راچی، چاوی له سه ریكه دا ده نی و له بیر و هو شه وه ده چی.

له + بیر + و + هو ش + نه وه + چون = له بیر و هو شه وه چون. وه ك: وه ختیك
پیاو به چاکی خه وی لی نه كه وتوه، له بیر و هو شه وه ده چی.

چاو + له + ره ش + نه وه + چون = چاوله ره شه وه چون. وه ك: زورجار كه پیاوله
بلیندیکه وه چاوده روانی، چاوی له ره شه وه ده چی و چاوی ریشكه و پیشكه ی
ده كا.

به + هیج + ئی + چون = به هیچی چون. وه ك: كوره كه نه خوش كه وتبو و پیش
نه وهی دوكتور بیبینی گیانی ده رچو! به داخه وه به هیچی چو!

ترس + چون = ترس چون. وه ك: واهه به پیاوسامی ری ده كه وی و له شتیکی
ده ترسی. به لام پاش ماوه به کی سامی ده شکی و ترسی ده چی.

وه خت + چون = وه خت چون. وه ك: نه ور و به خو رایی، زور وه ختم چو.
بیتوقه دری وه ختم زانیبا، نه وه نده م وه خت نه ده چو.

چون + له + كه لله + وه = چون له كه لله وه. وه ك: كاتیك پیاوشتیکی لی حالی
ده بی، ده چیته كه لله یه وه و زوردره نگ له بیر ی ده چیته وه.

چون + نه وه + سه ر + كار + ئی + خراب = چونه وه سه ر کاری خراب. وه ك:
بویه په ندی به سه ر ده هینین، تاكو بیر بیر نه چیته وه سه ر کاری خراب
وخه لکیشی بی چاو تر سین كه یں.

چون + ده + فكر + نه وه = چون ده فكر وه. وه ك: كاتیك بیر له شتیکی
ده كه ینه وه وده مانه وی وه بیر خومانی بهینینه وه، ده چین ده فكر وه.

به + دز + ده ر + چون = به دزده ر چون. وه ك: كابرای كه خوی به پیا وچاك
ده ناساندوخه لکی باوه ریان پی ده كرد، به دز ده رچو!

چاو + زیت + چون + نه وه = چاوزیت چونه وه. وه ك: له تاریکایی شه وی
داکابرای دز خوی له كه لینیکی ماله كه دا شاردبو وه و حاشاردابو و چاوی هه ر
زیت ده چو وه.

له + نوڙ + چون = له نوڙ چون. وه ڪ: پيا وبه زورستان له نوڙ ده چي وده بي
سه رله نوي ده س نوڙ هه لگريته وه.

له + قسه + ده ر + چون = له قسه ده ر چون. وه ڪ: به منت ڪوت چاڪ بخوڻيم.
به داخه وه به قسه م نه ڪردی وزيانم ڪرد. نه وچار له قسه ت ده ر ناچم.

چون + نه + پشت + ئي + شير + ئان = چونه پشتي شيران. وه ڪ: جاري
واهه يه شتيڪ پيدانابي وبه هيچ پوليڪي وه ده ست ناکه وي. به لام جار جا
ریش شته که زور به گراني وه ده ست ده که وي وده چيته پشتي شيران.

دل + له + خيل + نه وه + چون = دل له خيله وه چون. وه ڪ: نه وه ندهم برسي بو،
ناوم له دلي ده هات و دلّم له خيله وه ده چو!

بون + بو + چون = بون بو چون. وه ڪ: که ميک له وچيشته ي به زاري نه و
ڪوره ي دابڪه، بوني بو چووه، نه کانه ستور بي.

ده + بور + نه وه + چون = ده بوره وه چون. وه ڪ: نه و ڪوره به بوني دوکه لي
دلي ده بوره وه چووه، پي ي رابگه ن.

به + حه وا + دا + چون = به حه واد اچون. وه ڪ: بوچه قويه کي به حه واد ا
ده چم. نيمه ووه ده ستم ناکه وي. به ن بزم ددانه.

چون، له پال قسه ی پشینیان دا

کوسه چو بوړدینی، سمیلشی له سهر دانا.
روژده چی و قهزا (قضا) ناچی.
هر که س هه نگا ویکت بولا نه یه، دوهه نگاوی بولا مه چو.
چون به خوته و هاتنه وه به خودایه.
که ر بچیته به غدایه، نابیته یه ستر.
له دواي چوان، مه چو.
ده یانکوت: پشيله گوت به دهرمان ده شی، ده چوده ی شارده وه.
ثاوبه ثاوه داننی دا ده چیته خوار.
سهرمان بچی، نویژمان ناچی.
نه وه ی ده چیته بال مالان، یا خوداکا فری بی به حالان.
نه وانه ی ده چنه بال مالان، یا خوداکا فریان بن به حالان.
له به ربای مه کیسه توتنی، له هه ورازان مه لی کوتنی، مه چووه سهرمالی بابی ژنی.
هه مورییه که ده چیته وه بو با نه.
گاران به خریکه وه ده چو، له مانگای پیریژنیان ده پرسى.
له هه رشتیکی بترسى هه ره وی ده چی!
به ثاودا چو، به عهرزی داخورا.
وه که به فری پار چو.
پیس به پیسی ده چی.

مالی حه رام به گه روی که س رۆ ناچی.
 به لا باران، پیاو ناچیتته هه واران.
 نه وه ی بچیتته راوه ماسیان، قونی ته رده بی.
 نه مارله بیر ی ده چی کلک، نه باغه وان کور.
 وه ختیک به بنه و بنه چه که ی که سیکی دابچی یه خواری یا به دوست ده رده چی یان به
 دوزمن.
 بچوبو شاریک که س نه تناسی، خوت هه لکیشه پر به کراسی.
 له ناشی زوری پی ده چی، له ریگایه په له ی ده کا.
 ریوی بوخوی له کونیوه نه ده چو، قانگه لاشکیشی ره گه ل خو ی ده خست.
 هه شتی پاک ونوی پیس، هه مویان چون له کیس!
 به مانگ بچو میوان به، به سال بچو سولتان به.
 له قانگه لاشکیان پرس ی، بو کوی ده چی؟ کوتی: با ده زانی.
 له گویدر یژیان پرس ی، بو کوی ده چی؟ کوتی: شه پ ده زانی.
 سورت دی، سه مات له بیر چووه.
 له بهر خاتری خاتران، ده چمه سه ر دینی کافران.
 له کولی ده رچوین، که وتینه زنجیری.

چون، له پال گورانیاں دا

ده چمه سهرکاني مرادان، شهرعي خوم ده کم ته واوه.
ته وسال حوت ساله عه زيزم، عاشقم به گوليکي ده ساوه (ساوا).

★

ده چمه سهرنا له شکيني، به را مبهربه بوکاني.
ياري من زيده جوانه، باريکه ونه شمیلانی.

★★

ده چمه سهری سولتانی سی رۆژان نايه مه وه،
ده س (ده ست) له کيلان وه ردینم، چل دانه ی ده گرمه وه،

★★★

به ختي خوموليو نالي، به تاقی ده که مه وه.
ته سمه ران، دلبه ران، ده با بچين بوگول چنين،

★★★

ياري من له گهري دايه، به قورثاني سهرپه رشين،
له خودای ده پاريمه وه، خوزگه بويه کتر بزين.

★★★

گول نيشان هه ی گول نيشان ته سمه رحالم په ريشان،
يارم چوته سه فهری ده سمالي بومن نيشان.

ههروایه، ههروایه، په نجه ره ی روی له بایه،
یارم چووته سه فدری، ناگات لئی بی خودایه.

★★★

ده نگم نوساوه به گوله به روژه،
له دلم ده رناچی، قسه ی نه وروژه.

★★★

سویندم خواردووه نه چمه هه جی
حه جم بو بیته کن له جی
تا ماچ نه کم خالی هه جی!
نه وشه ونه بوشه وی دینی به خه یال چومه مه دینی
خزمهت پهری زاده ی چینی.

★★★

وه ره ماله کم قهت قهت مه چووه
خه می سه دساله م له بیر به ره وه.

★★★

پیم لی نی، پیم نی مه نی، زه رده له بهر کولینی
ده ستم له نیوده ستی نی، با بچین بولای گهرمین

★★★

بوټ دینم بوټ دینم، بوټ دینم له و مورسایه،
نه گه رنیران لئی نه بی، بوټ ده چمه نوروپایه.

★★★

مالم لیره بارده کا، ده چمه دارو بیډاری
هه رکهس نه تو ی له من کرد، یاخودا بهردی لی باری.

★★★

باران بارانه سه حرا (صحرا) ی کرد ره نگین،
یارخودا حافیز (حافظ) به دلکی غه مگین،

کافره ی پې نه زان بوټ ده رچوم له دین،
کو برای (کُبرای) خال نه خشین.

★★★

بو بازرگانی ده چمه شنویه،
کراست بو دینم له گولی هیرویه.

★★★

هه رکه سی ده ی کا مه نعی من و تو،
له مالی ده رچی روژی هه شت ونو.

★★★

سه رکه سه نیرم، تیر بکه شینم
ده چمه ئیجباری، مه رگت نه بینم.

★★★

کو شکیکت بودروست که م له بنه ی سه هه ندی،
ده چمه سه رمالیی به زاوا به ندی.

★★★

ده چمه سه رکیوی ئاتی، دینم ئاوی حه یاتی،
ده یده م به وپیره پیاوه ی، چاوکه ژالم بداتی.

★★★

چون، له گه ل قصه ی نه سته قی مندا لان

دوم دوم هه للاجی، چوینه مالی مام حاجی، مام حاجی له مال نه بو، هیلهکه وړونی لی نابو، به شی مه شی نه دابو.

نیستی که!، بچووه، کوره که چه له که ت ده گری.

تاوه که! وه ره وه، وه ره وه، کچه زیرینه که ت ده گری.

ده چمه ماله جوله که، قولته قولتی کوله که، ده چمه ماله نه رمنی، قولته قولتی

سه مهنی، ده چمه ماله موسولمان، ده نگي یاسین و قورثان.

قامکی چکوله به قامکه کانی دی ده لی: بچین بچین. قامکی ته نیشتی ده لی:

بوکوی بچین؟ نه وی دی ده لی: بچین بودزی. نه وی دی ده لی: له خودای

نه ترسین؟ دوايين قامک ده لی: ده بی بترسین.

حاجی له گ له گي گه رگه ری، سیمان ده خوابه شقی عه لی،

له عاسمانان ته به ق ته به ق له عه رزیه کوچک وکله ک

ماندونه بی (یان: بوکوی ده چی؟) عه بابۀ له ک؟

گورگه شه وی، گورگانه شه وی. به رخه چکوله که م خه وی لی بکه وی. لوره ی

توی ناوی لای لایه ی ده وی. ده لی له مالی نیمه وه دورکه وی.

بچووه مالی نه بویابو وشره که ی بکه به تیشو

خوری مۀره که ی بکه به داوه ده زو خو ی لیړه ده رکه زوبه زو

بچووه مالی کولله خوړه کان زماني به دیان بیر به ددان

چاوی ژنه که ی کویر که به بیله کان به شکو به جاری بینه وه له کولمان.

نيسی نيسي گری گری، بابت بچيته له شكري، قه پال قه پال گوی داگری.
مامه پیره بوکووی ده چی؟ ده چمه حه جی و دیمه وه.
نه دی نه من له گهل خوت نابهی؟ ده وه ره په گه لم که وه.

چون، له گه ل مه ته ل دا

نه وه چيپه؟ هه ربه دواى داده چين و نايگه ينى؟

جستې

نه وه چن؟ سوارى نه زوكى ده بم، ده چمه نه برانئ، دينم نه پروانئ؟

دې مېچ، دې مېچ، دې مېچ، دې مېچ

نه وه چيپه؟ سهرى يه كه و بنى دو، به قونى باب وبا پير ماندا هه لچو؟

جستې

نه وه چيپه؟ كا چو مادان؟

دې مېچ، دې مېچ، دې مېچ، دې مېچ

نه وه چيپه؟ چومه سهر ته پولكېكى، بانگم كرده هاوالېكى، هه زارها تن به

جاريكى؟

دې مېچ، دې مېچ، دې مېچ، دې مېچ

به جاريكى له سهر تاوى، ده چمه بن تاوى.

دې مېچ

په يدا ده بئ له تاوى، وه ك به فر له بهر تاوى، ده چيپه وه سهر پره نكي تاوى.

دې مېچ

چومه ديبه كى هيچ كه س تېدا نى، دو به رخم ده خوار د هيچ ئيسك تېدا نى،

سوارى نه سپيك بوم. هيچ روح تېدا نى.

دې مېچ، دې مېچ، دې مېچ، دې مېچ، دې مېچ، دې مېچ

راست و چه پی ده چي کني، ريگا و بانان هه لڊه چني، ده چي مالان داي ده
که ني.

٢٢٢

قه لاي گيچي، ري ني تبي چي.

٢٢٣

گاي سور، کلکم بري چو ژور.

٢٢٤

هه رچه نده چکو لهش بي ولا تي داده گري، به لام به فويه كي له نيو ده چي.

٢٢٥

چون، له پال زاراوه دا

بوډه چى؟ له بهرچى ده چى؟ كى ده چى؟ چلون ده چى؟ بوکوى ده چى؟ به
چى ده چى؟ كه ننگى ده چى؟ له گهل كى ده چى؟ بوچه ند پروژان ده چى؟
روح له جيبه كى سهخت دايه وده رناچى!
بوم به قه تر يك ئا و به عهرزى دا چومه خواري!
گوښى له كلاوى چوته ده رى.
نه وه نده رقى هه ستاوه، باى ده برينانه وه ناچى.
كه پوى بگرى گياني ده رده چى!
ليړه واريكى وابو كه كه لى لى ده رنه ده چو.
له جيبه كم ديوه، هه رچى ده كه م ناچمه وه سهرى.
قه له مه كه م نيسى به ده سته وه بو كه چى ليم ون بو، نازانم به عهرزى داچووه
خواري يان عاسمان هه لى كيشا؟
بولاي كارى چاك نارواو هه رسه رى له كارى خراب ده خورى، وا دياره
شه يتان چووه ده كه ليشه يه وه!
قه ره چى، به قورى داچى!
به ناس (به رد) وپه لاش (كوښ) داچو!
نه گه ر نيسى چوباي كه ننگى ده ها تيبه وه؟
نه وه پرييه بگره و به رى مده، ده چيبه به رمالان.
نه و چووه ته هه قان، نيمه ماوين له ناحه قان.

بومۀ ندو ملایمی ده چیتۀ وه سهر بابی. ده لئی سیو یکن له تت کردون.
 نه و کوره نه وه نده وه بابی ده چي هه ربابی نهی کو توهه پر و به ولاوه.
 داخم ناچي، نه و کراسه ی کر بیوم، لیم ون بووه!
 سه د بر یا به بر یا به خودای با، ده ستیک ولا قیکت نه با، به لام وه من چوبای.
 یاخودا مالت نا وه دان بی، نه شیوی وتیک نه چي.
 چه ند روژیکه ده ست نوسی وتاره که م لی ون بووه، ده زانم یه کیک لی
 هه لگر توم. لیم رونه که له گولا له ی به ولاوه تر نه چوه!
 ناردومه ماستی بکری، چونی نه و چونه بووه و هیشتانه گه راوه توه.
 وه ره چوله مه شکینه ی، له سهر دلخواز. له بیرم بی وله بیرت چي.
 له گه ل به خت وثیق بال چ ده کری؟ بچمه سه رچومی سیر وانی تیشک ده بی.
 نه چي له رقان نه وه نده چیشته که ی بکولینی که بیته خه لوز!
 و ابو، واچو به کار نایه ده بی کار بکه ین.
 ته لیسمیان لی کردووه، بزاین به چي ده چي!
 نه و کارایه نه وه نده چاکه، به کاله و پیتاوه وه ده چیتۀ به هه شتی.
 کابرایه که به کوره که ی خو ی کوت: نابی پرو ی بو هیچ کو ی و دوسمکه ت
 ناچي بو ده ری.
 په پو، شیر ه که م هه لچو، خه تام نه بو!
 که سیک به که رم بزانی و حه قم لی بخوا، بچیتۀ په ر په ر وچکی ئاسمانی حه قی
 خومی لی ده ستینمه وه.
 بانگتان هیشتبوم، له بیرم چو بیم، خو نه چوهه بچي بو جاریکی دی.
 میرات گره کان له سهر میراتی به شه ر ده هاتن. یه کیکیان کوتی: من به شی
 خوم ناوی و بو خوتان. نه وه له خیر و بیری چومه ده ری!

چون، له گه ل جنيودا

خودای ده کړدچه ندسال، له مه وپیش سایه ی ویمان له سهر لاده چو!
خودایه، نه ی مریڼی، دومانگی نازگار له سهره قی پستی بکه وی، کهس نه بی
چوپړه ناویکی به گه روی دابکا ولایه کی له شی به جی و بانانه وه، بچی!
خودای ده کړد به عزاری دا ده چووه خواری!
ناسمان دوروزه وی سه خت بوډه بوته من ما بام، له شهرمان، هه ی به سهرتاشین
چی!

بسکت به برین چی!
ئاخر بو هینده پی نه چوی، بزانه نه وخه لکه له سهرته وکارانه ی که ده ی که ی
چه نده قسه ت پی ده لین! ناه ونزوله ی خه لکی، روژیکی بو ت له که ره م ده که وی!
نه وه نده بو به بیر و نه وی دا ده چی؟ خو جاوی را یه ل نا که ی، یا خودا
له به ریه ک چی!

به سهرته وه نه چی، شهرته وه ک ماری پته وه بده م!
خودای ده کړدوشی گیچه لیکي واده بو، سهریشی تیداده چو سهر و سکه ی
له سهر داده نا!

په بی بی سهر و شوین بچی، کهس به دهر دومه رگت نه زانی!
خودای ده کړد گیانت دهر ده چو و جاویش پی سپی ده بو!
برو هه ی پی نه چو!
نه وه موته مه گه ی له گه لم داوی له لات هیچه. دویڼی به منت کوت:

ئه تو هه ره هپت له گه ل من نه کردوو. جائه وه قسه به؟ هه ی پوت چی!

ئه وه مو هات و چووه ت له چیه؟ بوله گل ناکه وی؟

خودای ده کرد به ده ردی بایم ده چوی!

به قوری داچی، بو دروی ده که ی!

پییم وایه چوته شاری سابلای. خودای ده کرد به ولاتره وه ده چوونه ده گه پراوه!

ئه توئه وی رۆزی ئه ودرویانه چبوکه ده ت کردن؟ ده ست له وکاره نا شیرنه

هه لگره! ده نانه ونه خته نا بروی که ماوته، ئه ویشی بی ده چی، ئه وجارده بی

له نیو خه لکی داسه ر شوژی!

ئه وه نده لوتی له حه وایه، نواله ی چه ور وگهرم نه بی به گه روی پوناچی!

قسه به کی بکه، وه قسان بیچی، مردوت مری!

چونی بی وهاتنه وه ی نه بی!

زورله خوت ده رچوی و خوت بی زوره!

ره بی هه ژدیهای حه وت سه ریچیتته خه ونیوه!

چون، له گهل بهيت دا

له بهيتي سواروۍ سنجاني دا، ئاواها توه: ... چه ندم پي کوتي سوارو، به شقي خوداي مه چووه، مه ته ريزي ده گه وره و گران، خو ماوي (خومه هاوي) که ناري ده سواران...

له بهيتي سواروۍ تاي شه گولي دا، ئاواها توه: نه وه ده لي سوار مه زني، به من مه زني، سهرت له پولاي چه نگت له ناسني، هه رقه لاتيکي ده چييه ي نه تو ي له بني، نه و حاکميکي زه ره نده يه نه تو ي له کني، نه وه سولتاني نه سته مبولي له به رسامي چو که له سوار ي من، ناسه کني.

له بهيتي لاسه شوپري باله کيان و خه زالي مه لانه بيان دا، ئاواها توه: ... کيژه که، ده موله عاست له هه رزه کاره که گه يشت، به بيانوي چونه ده ري پي ماله بابي دا گرت...

له بهيتي ناسرو مال مال دا، ئاواها توه: به بازن، به زولفي به خه نه، قامکي به نه نگو ستي له، ده ستي ده داکوته که کي دارمه رحم، ده چووه ده وري ره شمالي مال مال راسته ي ره شمالي، به زه ندي به بازن سه بر وکه سه بر وکه ده يکوتا وه.. له بهيتي سه يده وان دا، ئاواها توه: ... ناوي کويستانان دينه خواري چه ند به تو ندي، چه ند به تيژي، هه لده رژينه بن سوره گولي سه ره گژنيژي.

ده جائه و که سانه ي خوداشناسن، وه رن په جمم کهن، کي ديويه تي، له ده وره تي زه مانان له سهر سي کوران را بوك بچنه وه مالي ده بابان، به تاري سوروه ره به کيژي؟...

له به یتي دمدم دا، ئاوا هاتووه.... بانگی کم وه به رخو لای ئه وی دیکه م وه به ر
پیغمه مبه ری ئاخری زه مانئ، بانگی دیکه م وه به رحه زره تی عه لی، پوژی جومه و
جه ماعه تان سواره بی له دولدولی، ده سته داته زولفه قاری، ده چیته خه زای
گاورقرانی، بانگ دیم وه به رسه وزه پوشی له حاجی خوشی، له ترشه کانئ...
له به یتي له شکری دا، ئاوا هاتووه.... جا، ئه من ده چومه جبه خانه ی ئاغای
چه له نگ، لیم ده رده کیشان پینج سه د رمبی کوپ ره شی دارحه یزه رانی... لیم
ده رده کیشان پینج سه د مه تالی گوئی فیلی که رگه دن، بن به جولانه... لیم ده رده
کیشان پینج سه د بو روبده ووکویتی قاپ ره شی کلک له سه رجوانه...
له به یتي گه لوڊا، ئاوا هاتووه.... سه رکولمی ئه وی نازدارئ به من بمینی به
سوره گوله کی ده ئه و له به هاری، ئه گه ره به حوکی ته رزه وبارانی به مل یه ک
داده چون له ئه و به رئه و به ری ده کاوله سومایه.

له به یتي با پیر ئاغای مه نگوردا، ئاوا هاتووه....
ره سواغای میردیکانی سویندخوره به قورئانی
ده لئ: ده شیوینم لاجانی مامهش بچنه تارانی
تیان ده خه م قورانی...

له به یتي مه م وزین دا، واها تووه.... خوشکی ئه زت بیم به قوربانه، ئه من
جاریکی ده گه ل په ریان چومه راوی چل شه ووچل روژانه، له په ریان هه لبرام،
له منی کرده وه کرپوه وبارانه، ریم سه ره وده رنه کرد، که وتمه شاری جزیر و بو تانه،
له سه ر کو شکی یای زینی ده بوم به میوانه...

له به یتي خه ج وسیا مه ند دا، ئاوا هاتووه.... خه جیش ده گه ل پولی کچان،
نه شمیلان، ئاسکولان، ده چوو ه گیلaxe ومه ندوکی، کچان به داوینی ئه و کیو و
دولانه، وه رده بونه وه، کوران به لایه کی دیکه وه...

له به یتي شیخی سه نعان دا، ئاوا هاتووه:
ئه گه رده بینم ورده خالی له گه ل قه دیکی شمشالی
جه رگ ودل بو وی ده نالی ئه من ده چم به عه بدالی
تونه ت دیوه کیزی کالی...

له به یتى بارام و گولندام دا، ئاوا هاتووه....

ئه گهرشیت نه بی ونه بی دیوانه   تو وه کومه جنون نه گری به هانه
نه چی بو شاخان سو بحان سو بحانه   له یلیت ناده نی، ئه ری جانانه
له به یتى سه عید و میر سه یفود دین به گ (سعید و میر سیف الدین بیگ) دا، ئاوا
هاتووه.... هاتوم دانیشتم به سه رگه ردانی، روم نییه ئه گه ر بجمه وه ئاوه دانی، قه
له می تو یه بوخوت ده زانی،...

له به یتى ناز و خدر دا، ئاوا هاتووه:

ها تنه خواری ده سه وه ده سمال   روبه ند لاچون له سه ر خال
بازنه ده شکین و خر خال   بوبه قیزه و گاله گال
له به یتى میهر و وه فا دا، ئاوا هاتووه:

وه ختیشم لی دره نگ بووه، هاتو ته وه ختی بانگی ئیواری، چاوت به من بمینی به
ئه ستیره ی روژی، کولمه ت به من بمینی به گولی هه ناری.
سبحه ینی هه چی زوتره بوم بچو بو سه رکانی شیخان، کانی وروباری، باجیره ی
ریگایه هه لگرم، به دیتن و بونی یاری...

له به یتى شیخ فخرخ و خاتون ئه ستنی، دا، ئاوا هاتووه:

قه سه م به زاتی سو بحانی   گه لیک ئه بله و هیچ نه زانی
ئاو رت داویمه خه رمانی   خوشی نه بینى له گیانی
لیت تیک چی سه روسا مانى   ئازای به نده نت بگری ژانی
به قورپی داچی تاده توانی   داستون بی له سه پانی...
له به یتى که ل و شیر دا، ئاوا هاتووه....

جیگای پادشاهان ئیره قه لآبو   ده رک و په نجه ره ی سه رپاک ته لآبو
لوتی نه یان کرده یچ فکرو ئه ندیش   به ره و باره گای پادشاچونه پیش...

له به یتى عبدالله خان مکرى دا، ئاوا هاتووه....

ئاغام، عه قلت په شوکاوه   یان په ریان ده ستیان لیت داوه
داره له ک به قورپی گیراوه   ئاوزه ره ده لیی سیلاوه
قو لیکى نه چووه به ولاره   گه نم وجومان نه دیراوه...

چون، له پال هونراوه کانی شاعيران دا

هيمن:

نهی نه وانهی قهت له بیرم ناچنه وه!

نیسته بمبینن، نه ری ده مناسنه وه؟

هه ژار:

بیهوده یه بیروخه م، دلت خوش که برا!

پر سیار نه کرا، به شت درا، هه رچی درا.

تو هیسته نه هاتویه جیهان روژی به ری،

نه وروژی ده بو بچییه ده ری، دیاری کرا.

گوران:

عومری کورتی دلداریم بو

یه ک: پر به دنیائاره زو

جی ما بوم له پاری مردو...

خوژگه م به سالی رابردو

له پر هات وله ناکاو چو

ده ریابه ک تاسه نه مه دو

عه لی با پیرئاغا:

شه مال ده خیلیم بچو بولای له یل

بولای له یله که ی بی وه فاوبی مه یل

پیشکه ش که نامه ی ده رون له غه م که یل...

نالی:

نیسباتی خهت وخاله به سه د دیده بی گریان،

ناچیتته وه ئه ونوخته له نیودیده یی تهردا.

پیره میرد:

مه گری مه ناله با به خه فهت دلشکست نه بن،

نه ختی له لات ئه میننه وه بو به ههشت ئه چن.

حاجی قادر کوئی:

یه کیکی نایه ته وه چونیان هه رئه و چونه،

له شیخ و عالیم و جاهیل، له پادشاه و گه دا...

زیوه ر:

گهرچی ئه رزی هیندبلندی وه خته لای من بچیه عه رش،

واسیته ی سه ره به ستی و ئیجرائی ئایینی منی...

ئه ده ب:

له و پرۆژه وه جانا! نه زه رت لیمه که لا برد،

چونی سه ر و مالم به خوداهه رله نه زه ر دا...

طاهریگ (تاهیره گ):

نه ماوه حاله ت وژنیم، له ده س چو روحی شیرینم،

په فیقان با بکه ن شینم، سه دای گریه و فه غان با بی...

صافی:

سه بری ئه ییو بهم له کوئی بو و عومری نوحم چون ده بی،

پینج و دو پرۆژیکی ماوه، روح که چو ناییته وه...

ثانی:

دلشتم چو گولیشم چو، که یاری گولعیزارم چو

نه ماژنیم، له گه ل خوشی به تاراجی نیگارم چو...

سه فوه ت:

سه ری عه قلم له ده ستم چو، که مال وهوش و عیلم چو

ئومیدی وه سلی یارم چو، مه ده د یا ساکینولبه غدا.

سوزی:

زه مان شیوا زه مین هاژا که نه و چو،
به لئی که و چو له عالم قه دری که و چو...

نه دیب:

ئاواره و خوینخوره، مه گهر وامیقی عه زرام،
لو مەم چده کهن، کوشته و سه ر گه شته یی له یلام،
بو دانه یی خالت به فریو چوم، دلّی کیشام،
غهرقی غەم و سه و داسه رو ئاشوفته وشه یدام...

وه فایی:

په رده ی کراسی لاچویشکوت به هه ردو لیوان،
گول وشه کرده باری له کوچه ی باغی سیوان،
زولفی رژانه کولمی وه ده رکه وتن له نیوان،
شه مس وقه مه رهه لاتن دوینی به نوژی شیوان...

بی کهس:

بیست وحه وت سآله تآله ژبانم   له ژبرده ستی توژور په ریشانم،
وه ئینسان ناچم عهینی حه یوانم   که ی رزگاردە به مالی ویرانم؟

دلدار:

به یادی نه و دلّهی تینو   که چون هات و وه هاش ده ر چو...
بیتونه سپی چه ندئه سلّ بی، سواری چالاکی نه بی،
قا بیلە، ده رچی له مه یدانی جیدال وجیگه ره وت...
شیخ ره زا تآله بانى:

خزمینه، مه ده ن په نجه له گه لّ عه شره تی جافا
میروله نه چچی چاکه به گژ قولله یی قافا.

کامران موکری:

نه وی له سامان نزیك بیته وه   ره وشتی به رزی بیرئه چیته وه...

قانع:

چهن خوشه كه نه وړوڅه بلیسه ی گری ناگر،
وهك بهرقی غه زب دیت وده چی لیره وه تاچین...
شیخ سه لام:

ده ست مایه ی عومرم، له ده ستم ده رچو،
به په نجه ی نه جل، جه رگم کون کون بو،
ناگه ریته وه، كه سی له ودونیا،
تالیی بیرسین نه حوالی مرد...
موحه ممد ته و فیق وردی:

به فوری چوه وه ی په له په له بو - وهك میگه لی مه ر
له بن له شکری هه وری ته می زو - ناهیلی كه سه ر...
ساپیرسه عیدشوگری (رازی):

کیلیکی بهرز، به قه دبا لای شهم   له سر گلکوم بی به بی زیا دوکهم
له پوی بنوسن هونرا وه کانم   كه به تیری شهم ده رچووه گیانم
کاکه ی فه للاح:

چاوی نه ترسی، بچی بی پشو
گیانی نه به زی، بکا به تیشو...
موحه ممد سالیح دیلان:

پی له خرتك چوی به ردی هه ردی ده رد،
ره نگ هه لېزر کاوبه هه ناسه ی سه رد...
حه ریق:

گه رده چمه وه ساحیب، نیه هیچ مونیس و ساحیب
گه ردیمه سه قز، ناری سه قدر واله جگهر ما...
سواره:

رؤښه پره سارده کزه ی بای زریان   کاته بوژینی له ده س چو گریان...

سيف القُضات:

به لهرزه ده چنه فریزوچینی
گریانه کاریان جی ی پیکه نینی!...

چون، له نیو چیرۆك دا:

له چیرۆكى داپیره ومام رپوى دا: (دایه) پیره چوتیخه له یه کی هینا و خیرا کلکی مام رپوى په راند. مام رپوى گه لیک له داپیره پاراوه که کلکه که ی بداته وه. داپیره کوتی: بچووه (بچو) شیرم بو بیینه تا کو کلکه قولت بده مه وه. مام رپوى چووه کن بزن، کوتی بزن: شیرده بوداپیر، داپیر کلکه قولم بداته وه، بزن کوتی بچو بوکن دار، گه لام بو بیینه تا کو شیرت ده می. رپوى چووه لای دار، کوتی دار، گه لاده بو بزن، بزن شیردا بوداپیر، داپیر کلکه قولم بداته وه. دار کوتی: بچووه سه رکانی، تاوم بو بیینه تا کو گه لات بده می، رپوى چووه سه رکانی، کوتی: کانی تاوده بودار، دار گه لادا بو بزن، بزن شیردا بوداپیر، داپیر کلکه قولم بداته وه...

چون، له چیرۆكى مه رۆکه و بز نوکه دا:

... که هاوین داهات بز نوکه به مه رۆکه ی کوت بابچین خانوچکه یه ک بوخومان دروست که یین، که زستانی بچینه نیوی وخومان له سه رما و گورگ و... بپاریزین. مه رۆکه کوتی: من دوگی خوم خوش بی. خانوم بوچییه؟ بر بوخوتی بکه. بز نوکه ش رویشت خانوچکه یه کی بوخوی پیکه وه نا. ده گه لکو زستان داهات بز نوکه چووه خانوچکه که یه وه...

چون، له چیرۆكى گورك و بز نوکه دا:

بزن چووه سه ربانی مالی گورك وده ستی کرد به ته په ته پی.

گورگ قه لس بو کوتی:

ئه وه کییه له بانم ته په ته پی ده کا؟

کاسه وکه وچکم لی خولاوی ده کا

له میوانانم شهرمه سارده کا

بزیش پی کوت:

نه وه منم، منمنوکه دوچاوم پیوه یه، بزبزوکه

دوشاخم پیوه یه، بیل بیلوکه کی خواردویه تیتلی من

کی خواردویه بیلی من بیته شهر و جهنگی من...

چون، له چیروکی ریوی و مریشکه قوله ی دا:

مریشکه قولیک له هه وارچیان به جی مابو وه ره له هه ورای ما بووه. ریویک

چووه زگی و کوتی: ده بی هه رئیستی بتخوم!

مریشکه که ش پی کوت: جاری لیم گهری باهیندیک دی خوم قه له وکه مه وه و

جوجکان هه لینم. جا، ناغایه کی به مالم، وه ره پیمان وه ره به و بما نخو و لیمان تیر به.

ریوی به قسه ی کردو خوی لی هه لوارد. پاشان مریشکه قوله چوه کن

مام هومه ره ی را وکرو نه قله که ی له نوکه وه بوگیراوه و زورده سته و داوینی مام

هومه ره ی بوکه: په ندیکی به سه ریوی بینی (بهینی). وایان دانا، وه ختیک مریشکه

قوله جوجکه ی هه لینان و ریوی قرمی خوی لی خوش کردن و چوه زگیان، به مام

هومه ره ی را بگه یندری. سه رده میکی پی چو، مریشکه قوله جوجکه ی هه لینان

و ریوی به دوا ی نه و نواله چه و رانه وه داهات و چوه زگ مریشکه قوله ی. روی تی

کرد وه لیدایه:

هه چومه چومه چومه دایک و جوجکان ده خومه

دنیا به که یفی خومه!

مریشکه قوله ش پی کوت: توخولا و امه لی، نه من ده ترسیم. و اچاکتره بلتی:

مام هومه ره ی پشت که ندی به خوت و به توله قه ندی

که ولی ریویت به چه ندی؟

هه رله م دانه ره:

- ۱- بنه چه ی کوردان و بنچینه ی زمانی کوردی (له چاپ دراوه)
- ۲- واپسین سخنان بزرگان (له چاپ دراوه)
- ۳- از معادن فکری بهره برداری کنیم (له چاپ دراوه)
- ۴- شهر و وه رگیزانی به یت و باوی «سه یده وان» به فارسی (چاپ نه کراوه)
- ۵- قاموسی نیوه دوانه کانی زمانی کوردی (چاپ نه کراوه)
- ۶- درباره منظومه شیخ صنعان به زبان کردی (گوش های بادینانی، سورانی، اورامی) و زبانهای فارسی و ترکی (چاپ نه کراوه)

سروش له چاپی داوه:

گهژانه وه سه رخو، نوسهر: دوكتور شهريعه تي، وهر گير: صديق پوره كه يي.
٤٥ قهران

كوردستان و ئيمپرياليزم، كومه لي غهم خواراني گه لي كورد.
٣٥ قهران

عيرفان، بهرام بهري، نازادي، نويسي: دوكتور شهريعه تي، وهر گير: ههژار.
٣ تمهن

دايه! باوه! كي خراوه؟ نوسهر: دوكتور شهريعه تي، وهر گير: ههژار.
١٠ تمهن

داهاتوي ئيسلام، نوسراوي: سيد قطب، وهر گير: صديق پوره كه يي.
١٠٥ قهران

سيماي موحه ممه ده، نويسي: دوكتور شهريعه تي، وهر گير: صديق پوره كه يي.
٤٥ قهران

به ندي، بوئه مر «آيت الله طالقاني»، وهر گير: هوشيار.
٢٥ قهران

فهله سين رزگار ده بي، نوسهر: محمود حكيمي، وهر گير: هوشيار.
٤ تمهن

ديواني مه لاي جزيري، هونراوه ي: شيخ ئه حمه دي جزيري، ههژار شه رحه لي
كردوه.

١٥٠ تمهن
ئينسان و بزوا، نوسراوي: ئوستاد مطهري، وهر گير: محمد صالح ابراهيمي.

١٠ تمهن
نايين و نهوين، هونراوه ي: سيد محمد سعدي كوردستاني.

٣٠ تمهن
كتيب سوتاني ئيران و ميسر، نوسهر: ئوستاد مطهري، وهر گير: عزيز

١١ تمهن
حسین خانی

صدوسیای جمهوری اسلامی ایران

گفتگو به پیش از نه

صدر کتبی: ابجد

PIR
۳۲۵۶
س۷۴۳

بها: ۱۰۰ ریال

